

ОСОБЛИВОСТІ СПІВРОБІТНИЦТВА ДЕРЖАВИ ТА ПРИВАТНОГО СЕКТОРА ЯК ЗАСОБУ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЖИТЛОВО-КОМУНАЛЬНОГО ГОСПОДАРСТВА ФІНАНСОВИМИ РЕСУРСАМИ

В. І. ТОРКАТЮК, д-р техн. наук, проф. кафедри економіки підприємства, бізнес адміністрування і регіонального розвитку

В. В. КОНЕНКО канд. екон. наук, доц. кафедри економіки підприємства, бізнес адміністрування і регіонального розвитку

О. В. ШАХОВА, аспірант кафедри економіки підприємства, бізнес адміністрування і регіонального розвитку

Харківський національний університет міського господарства імені О. М. Бекетова, м. Харків

Найбільш ефективною моделлю розвитку житлово-комунального господарства країни на сучасному етапі є співробітництво держави і приватного сектора у вигляді партнерства, оптимальною формою практичної реалізації якого є концесія, що здатне забезпечити ефективне використання ресурсів в умовах добросовісної конкуренції.

У межах діючого законодавства України створені передумови для співпраці органів державної та місцевої влади з приватним сектором, які готові співпрацювати на ринку ЖКГ. Слід відмітити високий потенціал застосування механізмів державно-приватного партнерства для фінансування і розвитку галузі, оскільки розвиток партнерських відносин між органами влади та бізнесом є необхідною умовою модернізації та фінансового забезпечення житлово-комунального господарства України. Державно-приватне партнерство сприяє залученню в галузь приватних інвестицій та збереженню комунальної власності й отриманню від неї доходів до місцевих бюджетів, задовольняючи інтереси територіальних громад, та є альтернативою приватизації і більш гнучкою формою співпраці.

Співробітництво держави і приватного сектора повинно забезпечити обоюсторонню вигоду, якої б вони не досягли у разі самостійної діяльності та обміну ресурсами. Роль держави як суб'єкта партнерських взаємовідносин зводиться до створення умов для залучення в галузь приватних інвесторів. Витрачені таким чином бюджетні кошти забезпечать підвищення ефективності бюджетної підтримки житлово-комунальної галузі за рахунок приватних коштів. Роль приватного партнера тим самим зводиться до забезпечення житлово-комунального господарства фінансовими ресурсами для його модернізації та розвитку, сприяння енергозбереженню і підвищенню якості житлово-комунальних послуг. Приватний партнер виступає як інвестор та виробник житлово-комунальних послуг з метою отримання власного прибутку.

Перевагою співробітництва для держави є те, що залучаються приватні інвестиції в господарський оборот і, таким чином, вкладаються в державне чи комунальне майно, покращуючи ефективність його використання, яке при цьому не приватизується. З другого боку, державна підтримка реалізації

партнерських відносин повинна забезпечити окупність інвестицій для приватних партнерів та доступність тарифів за надані послуги для їх споживачів. Для цього необхідно привести тарифи за житлово-комунальні послуги до економічно обґрунтованих розмірів.

Застосування механізмів державно-приватного партнерства підвищує ефективність використання обмежених державних ресурсів, вирішує питання їх дефіциту та носить добровільний характер, не нав'язується законом і здійснюється на договірних умовах шляхом проведення конкурсу.

З метою застосування такої форми реалізації партнерства у сфері ЖКГ, як лізинг, яка може стати дієвим засобом модернізації галузі, необхідна законодавча регламентація процесу передачі в оперативний лізинг об'єктів ЖКГ, що перебувають у комунальній власності.

Для практичної реалізації механізмів державно-приватного партнерства державний партнер повинен забезпечити гарантії запровадження економічно обґрунтованих тарифів у сфері ЖКГ.

Загалом механізм фінансового забезпечення ЖКГ в межах державно-приватного партнерства охоплює сукупність фінансових ресурсів, які держава на договірних засадах залучає від приватного інвестора для виконання завдань, що належать до її функцій, з допомогою використання відповідних методів, важелів та стимулів на основі чинної нормативно-правової бази.

Підводячи підсумок, слід зазначити, що поширення співробітництва держави і приватного сектора у житлово-комунальному господарстві дасть змогу сформувати конкурентне середовище в галузі, яка довгий час займала монопольне становище на ринку, що перешкоджало її розвитку. Подальші дослідження доцільно спрямовувати на розробку фінансових методів практичної реалізації механізмів державно-приватного партнерства на ринку ЖКГ.

АНАЛІЗ СУЧАСНОГО СТАНУ ЗАЛУЧЕННЯ ПРИВАТНОГО КАПІТАЛУ В ЖИТЛОВО-КОМУНАЛЬНЕ ГОСПОДАРСТВО УКРАЇНИ В УМОВАХ ФІНАНСОВОЇ КРИЗИ

В. І. ТОРКАТЮК, д-р техн. наук, проф. кафедри економіки підприємства, бізнес адміністрування і регіонального розвитку

В. В. КОНЕНКО, канд. екон. наук, доц. Н. В. БІБІК, канд. екон. наук, доц.

Ю. О. ТАРАРУСЬВ, канд. екон. наук, доц. Г. Ю. ШТЕРН, канд. екон. наук, доц.

М. П. ПАН, канд. екон. наук, доц. О. С. ВОРОНІНА, канд. екон. наук, доц.

В. О. КОСТЮК, канд. екон. наук, доц. С. Ю. ЮР'ЄВА, канд. екон. наук, доц.

В.В. ЖВАН канд. екон. наук, доц. кафедри економіки підприємства, бізнес адміністрування і регіонального розвитку

Харківський національний університет міського господарства імені О. М. Бекетова, м. Харків

На сьогодні житлово-комунальне господарство (ЖКГ) України перебуває в критичному стані, що зумовлено об'єктивними й суб'єктивними причинами.